stěžovatelčin důchod vdovský a byl právem zemským úřadem zastaven."

O stížnosti uvážil Nejvyšší správní soud toto:

Nálezem ze dne 14. ledna 1927, č. 419/27, vyslovil Nejvyšší správní soud právní názor, že zákon č. 39/22 Sb. z. a n. v §u 19, odst. 2. žádá jen ž i t í v e s p o l e č n é d o m á c n o s t i s m u ž e m a že tento zákon, jakož i vládní nařízení č. 363/22 Sb. z. a n., které žádá, by poměr rovnal se fakticky manželství, má na zřeteli jen h o s p o d á ř s k o u stránku, totiž takový poměr muže a ženy, v kterém se muž stará o výživu své družky, takže nezáleží na tom, zda-li toto společné žití rovná se manželství i v ostatních vztazích.

Na tomto právním názoru trvá Nejvyšší správní soud i v tomto případě a odkazuje co do zevrubnějšího odůvodnění dle §u 44 jedn. řádu na citovaný nález.

Otázka, zda vdova sdílí společnou domácnost s nějakým mužem, jest otázkou skutkovou, jejíž zodpovědění tvoří součást skutkové podstaty rozhodnutí o tom, zda důchod vdovský odpočívá. Nejvyšší správní soud má dle §u 6, odst. 1, zákona o správním soudu zpravidla rozhodnutí své založiti na skutkové podstatě, kterou poslední instance správní vzala za zjištěnou a může proto skutkové zjištění žalovaného úřadu, že stěžovatelka žije s O. L. ve společné domácnosti v poměru, který se fakticky rovná manželství, vzíti za základ svého zjištění, ač-li zjištění to bylo získáno v řízení prostém podstatných vad po rozumu 2., odstavce §u 6, zákona o správním soudu.

V tomto směru namítá stížnost, že žalovaný úřad pro tuto svoji konklusi nemá dostatečné opory, ve spisech a že se spokojil s nedoloženým tvrzením s n a d obecního úřadu v Litrbaších, ač O. L. jest ve službách stěžovatelky jako čeledín a pouze u stěžovatelky bydlí.

Stěžovatelka má pravdu v tom, že žalovaný úřad svoji konklusi nepodepřel skutkovými okolnostmi čerpanými ze spisů, omeziv se na pouhý odkaz „konané šetření".

Žalovaný úřad nesdělil stěžovatelce obsah a výsledek šetření konaných v tomto směru, čímž ztížil jí účinnou obranu.

V tomto postupu úřadu sluší spatřovati podstatnou vadu řízení, pro kterou bylo naříkané rozhodnutí zrušiti podle §u 6 zákona o správním soudu.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 5. května 1928, č. 8299/28. Srovnej nález Nejv. správ. soudu ze dne 14. ledna 1927, č. 419/27, uveř. v Soc. Revue č. 2. ročník 1927, str. 198.)

Poměry pracovní.

(Sděluje Dr. Jos. K o t e k.)

Vydá-li závodní správa rozkaz, že zaměstnanci, a tudíž i členové závodního výboru, nesmějí libovolně přecházeti bez svolení záv. správy z oddělení do oddělení, není tím zásadně členům záv. výboru bráněno ve výkonu jich funkce. To ovšem neznamená, že by vázanost člena záv. výboru na takové svolení správy závodu nemohla býti na závadu v určitých zvláštních případech nebo za zvláštních předpokladů řádnému výkonu funkce člena záv. výboru. Tuto závadu musil by ovšem záv. výbor ve své stížnosti blíže odůvodniti.

V ě c: Stížnost závodního výboru továrny „Matador" v Bratislavě-Petržalce na rozhodnutí rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v Bratislavě ze dne 9. září 1927 č. RK 8/27/3.

V ý r o k: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: Dle správních spisů byl místopředseda závodního výboru J. K. během pracovní doby, kdy právě zametal dvůr závodu, požá-

dán jedním z dělníků, jenž pracoval v oddělení pneumatickém, aby zakročil proti neoprávněnému srážení se mzdy, jež v tomto oddělení každého pátku se provádí. Uvedený místopředseda zanechal ihned své práce a bez jakéhokoliv svolení neb hlášení odebral se ihned do pneumatického oddělení, kde přednesenou mu stížnost vyšetřoval, při čemž dostal se do kontroverse s inženýrem závodu. Vzhledem k tomu upozornila správa závodu zvláštním přípisem závodní výbor na to, „že není dovoleno dílnu během pracovní doby libovolně opouštěti, nýbrž že je povinností vyžádati si k tomu svolení představeného, a že při vstupu do jiného oddělení za účelem rozmluvy se zaměstnanci během pracovní doby je kromě toho nutno vyrozuměti dotyčného představeného oddělení případně místa". Proti tomuto přípisu podal závodní výbor stížnost k rozhodčí komisi, uvádějc, že zákazem vstupu do jiných oddělení omezována jsou práva členů závodního výboru.

Rozhodčí komise nálezem ze dne 9. září 1927 č. RK 8/27/3 stížnost zamítla a v důvodech svého rozhodnutí uvedla, že stížnosti již proto nemohla vyhověti, poněvadž všeobecně, bez odvolání se na určitý případ, nelze vysloviti se o tom, kdy má závodní výbor právo odebrati se do jiného pracovního oddělení během pracovní doby za účelem výkonu své činnosti a kdy nikoliv. Musila proto rozhodčí komise posuzovati žádost závodního výboru pouze se zřetelem na udavší se případ, a tu třeba vytknouti, že i členové závodního výboru jsou při výkonu své funkce povinni zachovávati pořádkové předpisy závodní, a že proto, chtějí-li se vzdáliti ze svého oddělení, jsou povinni svoji žádost o svolení k tomu přednésti svému představenému a žádost o vstoupení do jiného oddělení představenému onoho oddělení. Teprve neobdrží-li žádaného povolení, mohou obrátiti se na rozhodčí komisi, jež od případu k případu rozhodne, byli-li členové závodního výboru odepřením svolení omezeni ve výkonu svých práv. V daném případě komise takového omezení neshledala, neboť místopředseda závodního výboru o svolení nežádal, a nebylo také třeba, aby během pracovní doby stížnosti dělnictva vyšetřoval, poněvadž věc, která již před týdny se udála, nemusila neprodleně býti vyšetřena během pracovní doby, zvláště když zákon ustanovuje, že závodní výbor má vykonávati svá práva tak, aby chod závodu neutrpěl újmy. Obranu místopředsedy, že mimo pracovní dobu nemohl věc vyšetřiti, poněvadž on sám i dělníci ihned po práci odeberou se ke svým rodinám, nemohla rozhodčí komise uznati důvodnou, ježto úmyslem zákona bylo, aby během pracovní doby byly vyřizovány jen záležitosti skutečně neodkladné, které nutno vybaviti i v tom případě, kdyby chod závodu tím utrpěl újmu, jak tomu je v případě neodložitelných schůzí závodního výboru. O takový případ zde však nejde, neboť věc mohla býti vyšetřena dříve a mohla býti vyřízena mimo dobu pracovní. Zároveň poznamenala komise, že v tomto případě hrála nemalou roli okolnost, že závod opomenul dostatečným způsobem uveřejniti předpisy o potřebě svolení ku vzdálení se zaměstnance ze svého pracovního oddělení a vstoupení do oddělení jiného.

Rozhoduje o stížnosti závodního výboru, podané do tohoto nálezu, neměl Nejvyšší správní soud podnětu, aby ex officio, zabýval se otázkou, zda rozhodčí komise po stránce procesní správně vyřešila petit na ni vznesený, ježto úkolem jeho jest pouze, aby přezkoumal výrok její tak, jak byl vydán, a jak stížností brán je v odpor.

Podle toho vyslovila rozhodčí komise:

1. že prohlášení správy závodní, jímž zápověď daná zaměstnancům závodu, aby nepřecházeli z jednoho pracovního oddělení do oddělení druhého bez svolení závodní správy, vztažena byla i na členy závodního výboru, neodporuje zákonu, s tou výslovnou výhradou, že závodní správa nesmí členům závodního výboru odepřít svolení, kdyby tím bylo jim bráněno u výkonu jich funkce,

2. že postup místopředsedy závodního výboru, který k tomuto sporu

dal podnět, nebyl v mezích oprávnění členů závodního výboru příslušejících.

Pokud jde o prvý výrok, uvážil soud, že člen závodního výboru nepřestává v této své funkci býti zaměstnancem závodu. Vztahují se proto všechny předpisy, které závodní správa s právním účinkem pro zaměstnance vydá, zásadně i na členy závodního výboru. Zákon o závodních výborech č. 330/1921 ostatně v § 3, odst. 2., i výslovně stanoví, že závodní výbor a jednotliví členové jeho mají vykonávati veškeré jim příslušející úkoly tak, aby chod závodu neutrpěl újmy. S druhé strany ovšem nesmí správa závodu dle § 22, odst. 2., zákona o závodních výborech č. 330 z r. 1921 omezovati členy závodního výboru v jejich činnosti jako členů závodního výboru. Avšak rozkaz závodní správy, podle něhož zaměstnanci nesmějí libovolně beze svolení závodní správy přecházeti z oddělení do oddělení, není zásadně způsobilý brániti členům závodního výboru ve výkonu jich funkce, a nelze tedy v naříkaném rozhodnutí shledati nezákonnost, zejména když závodní správa byla žalovanou rozhodčí komisí zároveň uznána za povinnou uděliti takovéto svolení vždycky, kdykoli k řádnému výkonu funkce člena závodního výboru je zapotřebí, aby člen závodního výboru přecházel z oddělení jednoho do oddělení druhého. Že by v určitých zvláštních případech nebo za zvláštních předpokladů vázanost člena závodního výboru na takovéto svolení sama o sobě bránila řádnému výkonu funkce člena závodního výboru, stížnost netvrdí a také naříkané rozhodnutí výjimku takovou nevylučuje, nýbrž řeší uvedenou otázku právě jen po stránce zásadní. Nebylo proto třeba ba ani možno zkoumati, zda za určitých zvláštních předpokladů mohla by vázanost na řečené svolení státi v cestě výkonu práv člena závodního výboru.

Za toho stavu věci nebylo možno výrok sub 1. uvedený uznati nezákonným.

Výrokem sub 2 vytčeným bylo vysloveno, že místopředseda závodního výboru překročil meze svého oprávnění již tím, že beze svolení správy závodní odebral se do jiného pracovního oddělení. Poněvadž jde tu jen o aplikaci zásady, která již svrchu uznána byla za správnou, na konkrétní případ, a stížnost zvláštních okolností, jež by výjimku z této zásady snad mohly odůvodniti, neuvádí, nemohl Nejvyšší správní soud ani tento výrok shledati nezákonným.

Z důvodů těch musil Nejvyšší správní soud stížnost zamítnouti.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 7. listopadu 1928, č. 29.769.)

Byli-li propuštěni členové závodního výboru (náhradníci) bez souhlasu rozhodčí komise, může tato prohlásiti, že takové propuštění je bezúčinné (neúčinné, neplatné) jen tehdy, jde-li o členy záv. výboru, kteří jsou v podniku zaměstnáni nepřetržitě déle než 3 roky a jestliže na tuto okolnost je ve stížnosti záv. výboru poukázáno. Jinak mohla by rozhodčí komise pouze prohlásiti, že takové propuštění je nepřípustné nebo že odporuje zákonu.

Věc: Stížnost fy. Josefa Rindskopfa synově, sklárny v Košťanech, Duchcově a Mstišově, akc. spol. v Teplicích-Šanově, na rozhodnutí rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v Duchcově ze dne 27. října 1927, č. Rk 3/27/3.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Závodní výbor zřízený ve stěžovatelčině sklárně v D. oznámil rozhodčí komisi, že správa závodu propustila z práce následkem zastavení výroby v závodě též několik členů a náhradníků závodního výboru, a žádal, aby rozhodčí komise vzhledem k tomu, že v závodě dosud pracuje přes 40 dělníků, výpověď zrušila. Rozhodčí komise nálezem ze dne 27. října 1927 č. Rk 3/27/3 prohlásila ke stížnosti závodního výboru